

**Centraal Bureau
voor de Statistiek**

Microdata Services

**Documentatie
Klasgenotennetwerk
(KLASGENOTENNETWERKTAB)**

Datum: 27 juni 2024

Bronvermelding

Publicatie van uitkomsten geschiedt door de onderzoeksinstituting of de opdrachtgever op eigen titel. Verwijzing naar het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) betreft uitsluitend het gebruik van de niet-openbare microdata. Deze microdata zijn onder [bepaalde voorwaarden](#) voor statistisch en wetenschappelijk onderzoek toegankelijk. Voor nadere informatie microdata@cbs.nl. Dat wordt als volgt geformuleerd:

“Resultaten [gedeeltelijk] gebaseerd op eigen berekeningen [*naam onderzoeksinstituting, c.q. opdrachtgever*] op basis van niet-openbare microdata van het Centraal Bureau voor de Statistiek betreffende *Klasgenotennetwerk*.”

Engelse versie

“Results based on calculations by [*name of research institution or commissioning party*] using non-public microdata from Statistics Netherlands.”

Under [certain conditions](#), these microdata are accessible for statistical and scientific research. For further information: microdata@cbs.nl.

Beschikbare bestand(en):

De bestanden zijn beschikbaar over de perioden 2009 t/m 2022.

In de [Versiegeschiedenis](#) ziet u een overzicht van de beschikbare bestanden.

De gebruiker dient rekening te houden met het volgende:

- Voor de persoonskenmerken en/of achtergronden dient u de beschikbare GBA-bestanden te raadplegen. Deze staan bij [Zelf onderzoek doen](#) in de catalogus onder het thema [Bevolking](#). Voor het aanvragen van deze bestanden geldt de gebruikelijke procedure.
- Zie [Onderzoeksomschrijvingen](#) voor meer informatie over alle onderzoeken.

Inhoudsopgave

Bronvermelding.....	2
Beschikbare bestand(en):	3
1. Inleiding.....	5
2. Toelichting op de inhoud van de bestanden	6
Onderwerp microdatabestand(en)	6
Beschrijving	6
Beschrijving van de populatie	6
Methodologie	7
Bijlagen	8
3. Bestandsopbouw en toelichting.....	9
Bestandsopbouw	9
Toelichting op de variabelen	10
RINPERSOONS	10
RINPERSOON.....	10
RINPERSOONSRELATIE.....	10
RINPERSOONRELATIE.....	10
RELATIE.....	10
Versiegeschiedenis.....	12

1. Inleiding

Het team Microdata Services van het CBS stelt, onder [bepaalde voorwaarden](#), niet-openbare microdata (gepseudonimiseerde data op persoons-, bedrijfs- en adresniveau) toegankelijk voor statistisch en wetenschappelijk onderzoek. Dit rapport beschrijft de inhoud en structuur van “*Klasgenotennetwerk*”.

Hoofdstuk 2 beschrijft in het algemeen de microdatabestanden zoals populatieafbakening, methodologische bijzonderheden, kwaliteit en herkomst van de gegevens.

In hoofdstuk 3 wordt de bestandsindeling gegeven en worden voor de categoriale variabelen alle mogelijke scores en hun betekenis opgesomd.

2. Toelichting op de inhoud van de bestanden

Onderwerp microdatabestand(en)

Dit onderwerp is afkomstig uit het [Stelsel van Sociaal-statistische Bestanden \(SSB\)](#).

Beschrijving

Dit bestand bevat alle klasgenotenrelaties van individuen die op 1 januari JJJJ staan ingeschreven in de Basisregistratie Personen (BRP) en die op één oktober in het voorafgaande jaar ingeschreven stonden bij een door de overheid bekostigde onderwijsinstelling. Staat een persoon ingeschreven bij meer dan één onderwijsinstelling, dan wordt er alleen gekeken naar de klasgenoten bij de hoofdschrijving. Aan de basis van dit bestand liggen de ONDERWIJSDEELNEMERSJJJTABVV, ONDERWIJSINSCHRJJJTABVV, OPLEIDINGSNRREFVV, INSCHRWECJJJTABVV en de INSCHRWPOJJJTABVV. Dit bestand is onderdeel van een netwerkbestandenset. In deze netwerkbestandenset zitten ook de volgende bestanden: BURENNETWERKJJJTABVV, COLLEGANETWERKJJJTABVV, FAMILIENETWERKJJJTABVV en HUISGENOTENNETWERKJJJTABVV. Deze bestanden hebben eenzelfde structuur.

Beschrijving van de populatie

Dit bestand bevat alle klasgenotenrelaties van individuen die op 1 januari JJJJ staan ingeschreven in de BRP en die op één oktober in het voorafgaande jaar ingeschreven stonden bij een door de overheid bekostigde onderwijsinstelling. Staat een persoon ingeschreven bij meer dan één onderwijsinstelling, dan wordt er alleen gekeken naar de klasgenoten bij de hoofdschrijving. Dit bestand is niet geschikt om officiële bevolkingsaantallen op 1 januari volgens Statline mee te reproduceren. Hiervoor moet de component GBASTANDBEVOLKINGTAB gebruikt worden. Het is belangrijk om te benadrukken dat het in dit netwerk niet mogelijk is om af te leiden welke personen daadwerkelijk bij elkaar in de klas zitten. Dit komt omdat de noodzakelijke informatie om deze indeling te maken voor een aantal onderwijsniveaus onvoldoende beschikbaar is en de beschikbare informatie soms onvoldoende betrouwbaar is. Zo is er bijvoorbeeld geen informatie over parallelklassen in het basis-, voortgezet en speciaal onderwijs, noch over vestigingen in het middelbaar beroepsonderwijs. Hierdoor kan het voorkomen dat personen worden geclassificeerd als klasgenoten terwijl zij in de praktijk niet bij elkaar in de klas of zelfs op school zitten. Hieronder zal per onderwijsniveau aangegeven worden welke beperkingen er zijn. Daarnaast hoeven klasgenoten geen contact met elkaar te hebben. Zeker bij grotere opleidingen is het mogelijk dat lang niet iedereen elkaar kent. De relaties die in het klasgenotennetwerk zijn afgeleid geven dus niet aan dat deze personen daadwerkelijk contact met elkaar hebben. Ze kunnen wel worden gezien als een reservoir van potentiële contacten." De klasgenotennetwerklaag is op basis van logische assumpties en beschikbare data zo goed mogelijk samengesteld. Er zitten aannames in, artefacten, en ruis. Ze zijn geschikt voor veel onderzoeksdoeleinden, maar niet voor statistiek of tellingen van aantallen relaties. Zo kun je er geen statistieken uit maken over hoeveel klasgenoten iemand heeft. Vooral de omvang van

het netwerk is onbetrouwbaar. Bij klasgenoten wordt de omvang van een netwerk vaak wat overschat, bijvoorbeeld door het ontbreken van informatie over vestiging bij mbo en ho. Voor sommige onderzoeksvragen zullen de beperkingen van de bestanden relevanter zijn dan voor andere. Veel van de ruis middelt uit op grote (onderzoeks)schaal. Maar in alle gevallen is het van belang dat onderzoekers die met de data werken goed rekening houden met de onderliggende afleidingsregels, en bij twijfel een CBS-expert op het terrein van deze netwerken consulteren.

Methodologie

Er worden voor zes onderwijsniveaus klasgenoten onderscheiden: basisonderwijs, speciaal onderwijs, voortgezet onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs, hoger beroepsonderwijs en wetenschappelijk onderwijs. Dit onderscheid wordt gemaakt op basis van de ONDERWIJSSOORT. De afleiding van klasgenoten varieert per onderwijsniveau. Vanwege beperkingen in de ruimte hier wordt aanbevolen de bijgevoegde documentatie zeer grondig door te nemen. Voor het basisonderwijs worden klasgenoten afgeleid op basis van de basisschool (WPOBRIN), de eventuele vestiging van de basisschool (WPOBRINVEST) en het leerjaar (WPOLEERJAAR). Het is niet mogelijk om parallelklassen te onderscheiden, en ook verschillende onderwijslocaties binnen één vestiging kunnen niet worden onderscheiden. Lees meer in de bijgevoegde documentatie. Voor het speciaal onderwijs worden klasgenoten afgeleid op basis van de school (WECBRIN), de eventuele vestiging van de school (WECBRINVEST) en de leeftijd van de leerling (LFT). Leeftijden lager dan 4 of hoger dan 18 worden ingedeeld bij respectievelijk 4 en 18 jaar. Het is niet mogelijk om verschillende onderwijslocaties binnen één vestiging te onderscheiden. Lees meer in de bijgevoegde documentatie. Voor het voortgezet onderwijs worden klasgenoten afgeleid op basis van de school (BRINHOOFDINSCHR), de vestiging van de school (VOBRINVEST), de opleiding (OPLNRHOOFDINSCHR) en het leerjaar (VOLEERJAAR). Indien er meerdere klassen per leerjaar zijn (parallelklassen), kunnen deze niet van elkaar worden onderscheiden. Lees meer in de bijgevoegde documentatie. Voor het middelbaar beroepsonderwijs worden klasgenoten afgeleid op basis van de onderwijsinstelling (BRINHOOFDINSCHR), de opleiding (OPLNRHOOFDINSCHR) en het aantal jaren dat iemand ingeschreven is in het middelbaar beroepsonderwijs (MBOAANTALJAREN). Hierbij wordt het maximaal aantal jaren dat iemand ingeschreven kan zijn in het mbo afgekapt op 6 jaar. Iedereen die langer dan 6 jaar ingeschreven staat op het mbo wordt samengevoegd bij de groep met een duur van 6 jaar. Dit is een beperkte groep. Het aantal jaren dat iemand in het mbo ingeschreven staat is niet noodzakelijkerwijs gelijk aan het aantal jaren dat iemand bij een opleiding ingeschreven staat. Lees meer hierover in de bijgevoegde documentatie. Voor het hoger beroepsonderwijs worden klasgenoten afgeleid op basis van de onderwijsinstelling (BRINHOOFDINSCHR), de opleiding (OPLNRHOOFDINSCHR) en het aantal jaren dat iemand ingeschreven is in het hoger beroepsonderwijs (HBOAANTALJAREN). Hierbij wordt het maximaal aantal jaren dat iemand ingeschreven kan zijn in het hbo afgekapt op 7 jaar. Iedereen die langer dan 7 jaar ingeschreven staat op het hbo wordt samengevoegd bij de groep met een duur van 7 jaar. Dit is een beperkte groep. Het aantal jaren dat iemand in het hbo ingeschreven staat is niet

noodzakelijkerwijs gelijk aan het aantal jaren dat iemand bij een opleiding ingeschreven staat. Lees meer hierover in de bijgevoegde documentatie. Voor het wetenschappelijk onderwijs worden klasgenoten afgeleid op basis van de onderwijsinstelling (BRINHOOFDINSCHR), de opleiding (OPLNRHOOFDINSCHR) en het aantal jaren dat iemand ingeschreven is in het wetenschappelijk onderwijs (WOAANTALJAREN). Hierbij wordt het maximaal aantal jaren dat iemand ingeschreven kan zijn in het wo afgekapt op 8 jaar. Iedereen die langer dan 8 jaar ingeschreven staat op het wo wordt samengevoegd bij de groep met een duur van 8 jaar. Dit is een beperkte groep. Lees meer hierover in de bijgevoegde documentatie. Er zijn logischerwijs meerdere klasgenoten per RINPERSOON mogelijk, dus in veel gevallen zullen er meerdere records per RINPERSOON zijn.

Bijlagen

KLASGENOTENNETWERKJJJTABVV.pdf

3. Bestandsopbouw en toelichting

Bestandsopbouw

Onderstaand volgt een overzicht van alle variabelen.

VolgNr	Naam	Formaat
1	RINPERSOONS	A1
2	RINPERSOON	A9
3	RINPERSOONSRELATIE	A1
4	RINPERSOONRELATIE	A9
5	RELATIE	A3

Toelichting op de variabelen

In deze paragraaf wordt informatie over de variabelen gegeven.

RINPERSOONS

Samen met RINPERSOON identificeert dit nummer de persoon

Definitie

De bron waaruit een persoon identificerend nummer is afgeleid.

Toelichting bij de definitie

In de meeste gevallen is de bron van de persoon-id de Basisregistratie Persoonsgegevens (BRP).

Codelijst

Waarde	Label
R	RINPERSOON WEL IN GBA/BRP

RINPERSOON

Samen met RINPERSOONS identificeert dit nummer de persoon

Definitie

Dit nummer identificeert een natuurlijk persoon. Het is een betekenis- en dimensieloos nummer.

RINPERSOONSRELATIE

Samen met RINPERSOONRELATIE identificeert dit nummer de persoon

Definitie

De bron waaruit een persoon identificerend nummer is afgeleid.

Toelichting bij de definitie

Indicator oorsprong persoon identificerend nummer van de persoon met wie RINPERSOON(S) een netwerkrelatie heeft. In de meeste gevallen is de bron van de persoon-id de Basisregistratie Persoonsgegevens (BRP).

Codelijst

Waarde	Label
R	RINPERSOON WEL IN GBA/BRP

RINPERSOONRELATIE

Samen met RINPERSOONSRELATIE identificeert dit nummer de persoon met wie RINPERSOON(S) een netwerkrelatie heeft

Definitie

Dit nummer identificeert een natuurlijk persoon. Het is een betekenis- en dimensieloos nummer.

RELATIE

Type netwerkrelatie tussen RINPERSOON(S) en RINPERSOON(S)RELATIE.

Definitie

Type netwerkrelatie tussen twee personen.

Toelichting bij de definitie

Deze variabele geeft aan wat voor netwerkrelatie er bestaat tussen RINPERSOON(S) en RINPERSOON(S)RELATIE. Er zijn meerdere typen relaties tussen combinaties van RINPERSOON(S) en RINPERSOON(S)RELATIE mogelijk. Iemand kan bijvoorbeeld zowel partner, co-ouder als huisgenoot zijn.

Codelijst

Waarde	Label
501	Klasgenoot basisonderwijs
502	Klasgenoot speciaal onderwijs
503	Klasgenoot voortgezet onderwijs
504	Klasgenoot middelbaar beroepsonderwijs
505	Klasgenoot hoger beroepsonderwijs
506	Klasgenoot wetenschappelijk onderwijs

Versiegeschiedenis

<i>Bestandsnaam</i>	<i>Reden</i>
KLASGENOTENNETWERK2009TABV1 t/m 2022TABV1	Eerste plaatsing